NÆVNENES HUS

28. oktober 2026
Sagsnr.: 25/12141
Klagenummer.: 1080544
HEF

AFGØRELSE FRA MILJØ- OG FØDEVAREKLAGENÆVNET

MILJØ- OG FØDEVAREKLAGENÆVNET
Toldboden 2
8800 Viborg

Tlf. 72 40 56 00
CVR-nr. 37795526
EAN-nr. 5798000026070
nh@naevneneshus.dk
www.naevneneshus.dk

OPHÆVELSE OG HJEMVISNING i klage over afgørelse om ikke miljøvurderingspligt for etablering af stryg og delvis fjernelse af stemmeværk i Frederikshavn Kommune

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter miljøvurderingslovens § 21, jf. § 49, stk. 1.[1]

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Frederikshavn Kommunes afgørelse af 22. oktober 2025 om, at etablering af stryg og delvis fjernelse af stemmeværk ved i Sæby Å ved Sæby Vandmølle, ikke er omfattet af krav om miljøvurdering og § 25-tilladelse, og hjemviser sagen til fornyet behandling.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet[2] og gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 6.[3] Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. miljøvurderingslovens § 54, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

---

[1] Lovbekendtgørelse nr. 4 af 3. januar 2023 om miljøvurderinger.

[2] Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet som senest ændret ved lov nr. 640 af 11. juni 2024 om ændring af lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

[3] Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 21. november 2025 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af en lokal forening. Klager har den 28. januar 2026 og den 12. oktober 2026 indsendt supplerende bemærkninger.

Klager har navnlig anført, at

- Frederikshavn Kommunes administration ikke var rette myndighed til at træffe afgørelse,
- der foreligger myndighedsinhabilitet og manglende funktionel adskillelse mellem uforenelige funktioner,
- afgørelsens begrundelse er mangelfuld, og
- grundlaget for vurderingen af projektets påvirkninger på miljøet i forhold til flora, fauna, støj, vibrationer, trafik og menneskers sundhed var mangelfuldt.

Klagepunkterne er nærmere uddybet i afsnit 2.2. De fremsendte klageskrivelser er på grund af deres omfang ikke gengivet i deres fulde længde i afgørelsen. Både klagen og de supplerende klageskrivelser er indgået i nævnets behandling af sagen i deres helhed.

2. Sagens oplysninger

2.1 Den påklagede afgørelse

Frederikshavn Kommune har den 22. oktober 2025 i medfør af miljøvurderingslovens § 21 truffet afgørelse om, at et vandplansprojekt ved Sæby Vandmølle ikke er omfattet af krav om miljøvurdering og § 25-tilladelse.

Det fremgår af afgørelsen, at projektet omfatter etablering af et stryg ved Sæby Vandmølle, delvis fjernelse af stemmeværket, to opstemmede søer på hver side af stryget, spunsvægge, separat ledningsført vandindtag til søerne, udvidelse af Flagermuspladsen og etablering af slæbested til kanoer. Projektområdet strækker sig fra broen ved Frederikshavnsvej til ca. 30 m opstrøms broen ved Hans Aabels Vej. Anlægsarbejdet gennemføres hovedsageligt på matr.nr. 228 Sæby Bygrunde, men med arbejdsområder uden for vandløbsmatriklen.

Det fremgår af screeningsskemaet, der er vedlagt afgørelsen, at projektområdet er ca. 8.500 m². Der skal bl.a. anvendes 770 tons jern til spuns, ca. 2.200 m³ sand, sten og grus, 4.147 hvilesten, 1.158 skjulesten og træbeklædning af 400 m løbende spuns. Det fremgår af screeningsskemaet, at der forventes oprenset ca. 4.400 m³ sediment. Det fremgår af ansøgningsmaterialet, at der vil være behov for oprensning af ca. 5.500 m^3 sediment.

Det fremgår videre af screeningsskemaet, at grundvandssænkning vil ske i mindre grad som følge af ændret vandstand i søerne, og at grundvandsspejlet under udsatte bygninger skal sikres ved pejling og eventuel geninfiltration.

Det fremgår af screeningsskemaet, at flere arter af flagermus er registreret i området, og at især dværgflagermus og vandflagermus benytter træer i den østlige og vestlige del af undersøgelsesområdet til rast og fouragering. Det fremgår, at tre træer tæt ved spunslinjen har lav til middel egnethed som yngle- eller vinterrastelokaliteter. Det fremgår desuden af ansøgningsmaterialet, at der er flere træer i nærheden af projektområder, der har høj egnethed for flagermus. Af hensyn til et forsigtighedsprincip er anlægsarbejdet med nedbringning af spuns tilrettelagt og planlagt i en periode, der så vidt muligt ligger uden for flagermusenes yngle- og vinterperiode. Da der ikke fjernes levesteder, og fourageringsmulighederne langs åen opretholdes, er det vurderet, at flagermusenes økologiske funktionalitet er bevaret.

Endvidere fremgår det af afgørelsen, at kommunen har vurderet, at projektet på grund af dets art, dimensioner eller placering ikke må antages at kunne få en væsentlig indvirkning på miljøet. Kommunen har særligt lagt vægt på projektets forventede naturforbedrende effekt ved at skabe fri passage fra Kattegat til 102,3 km målsat vandløb i Sæby Å samt på foranstaltninger vedrørende støj og vibrationer i anlægsfasen. Kommunen har endvidere vurderet, at anlæggets påvirkning i kumulation med eksisterende aktiviteter ikke vil indvirke væsentligt på omgivelserne.

Frederikshavn Kommune har i afgørelsen lagt til grund, at vandplansprojektet er omfattet af miljøvurderingslovens bilag 2, punkt 10 f, om anlæg af vandveje, kanalbygning og regulering af vandløb. Kommunen har herefter på baggrund af screeningen vurderet, at det ansøgte projekt ikke kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet, og at det derfor ikke er omfattet af krav om miljøvurdering og § 25-tilladelse.

2.2 Klagens indhold

Klager har anført, at projektet vil påvirke flora og fauna, herunder dyrelivet, væsentligt ved støj og vibrationer i anlægsfasen. Klager har desuden bemærket, at anlægsfasen begrænses af hensyn til flagermusene.

Klager har anført, at Frederikshavn Kommunes administration ikke var rette myndighed til at træffe screeningsafgørelsen, idet kompetencen efter miljøvurderingslovens § 17, efter klagers opfattelse tilfalder kommunalbestyrelsen.

Klager har endvidere anført, at kommunen både er bygherre og behandlende myndighed, og at der ikke er sikret reel funktionel adskillelse. Klager har i den forbindelse henvist til, at Center for Ejendomme, Park og Vej er bygherre, mens Afdeling for Natur og Miljø har behandlet sagen, men at dele af kommunikationen, projektforberedelsen og screeningsskemaet efter klagers opfattelse viser et funktionelt overlap.

Klager har også anført, at afgørelsen ikke indeholder hovedårsagerne til resultatet eller en tilstrækkelig begrundelse.

Herudover har klager anført, at projektgrundlaget er mangelfuldt, idet valg af udførelsesmetode og materiel, herunder håndteringen af spærringens nedlæggelse, er overladt til en på tidspunktet ukendt entreprenør. Klager har anført, at dette også gælder kontrol-, afværge- og beredskabsforanstaltninger vedrørende grundvand, vibrationer og bygningsskader, og at virkningerne derfor ikke er tilstrækkeligt belyst, før screeningsafgørelsen er truffet.

Klager har anført, at grundlaget for vurderingen af støj er mangelfuldt. Klager har henvist til, at nedsætning af spuns er omtalt som den primære støjkilde i screeningsskemaet, men den samlede støj fra bl.a. spunsning, nedbrydning af betonfundament, gravearbejde, komprimering, pumper samt tung trafik er ikke beskrevet. Klager har anført, at støj fra anlægsarbejderne kan foregå tæt på boliger og over en længere periode, og at de berørte naboers velbefindende og belastningen ved daglige gener ikke er vurderet.

Klager har videre anført, at vurderingen af vibrationer og sætningsskader er mangelfuld. Klager har henvist til geotekniske undersøgelser, som efter klagers opfattelse viser blødbund, gytje og andre sætningsgivende aflejringer samt ældre, delvis utilstrækkeligt funderede bygninger. Klager har anført, at der mangler undersøgelser af de enkelte bygningers modstandsdygtighed, af virkningerne af langvarige og samtidige vibrationskilder og af sammenhængen mellem vibrationer og grundvandsstandsfald. Klager har endvidere anført, at målere og fastsatte grænseværdier ikke i sig selv forebygger skader.

Klager har anført, at trafikgener og adgangsforhold ikke er vurderet på et tilstrækkeligt grundlag, da der ikke er taget hensyn til transport af opgravet sediment, jord, grus og materiel samt tung trafik på de nærliggende veje. Klager har anført, at påvirkninger fra trafik, støj og vibrationer kan optræde samtidigt, og at den samlede påvirkning af beboere, ejendomme og adgangsforhold ikke er undersøgt.

Klager har anført, at der mangler en tilstrækkelig vurdering af grundvandsspejlet, jordbund og befugtningen af bredderne og de nærliggende ejendomme. Det er klagers opfattelse, at den planlagte vandtætte spuns kan afskære eller reducere vandets tilførsel til terrænnære grundvandslag, og at de to nye søarealer ikke nødvendigvis kan opretholde den eksisterende befugtning. Klager har endvidere henvist til tidligere målinger og geotekniske anbefalinger om pejling, begrænsning af grundvandssænkning og recirkulering. Klager har anført, at virkningen af tørlægning eller vandstandssænkning i anlægsfasen og den varige virkning af konstruktionen ikke er tilstrækkeligt undersøgt.

Klager har anført, at grundlaget for vurderingen af overfladevand, sediment, miljøfremmede stoffer og forholdet til indsatsbekendtgørelsen er mangelfuldt. Klager har henvist til risikoen for, at sedimentarbejder kan

frigive og transportere stoffer og næringsstoffer, hvilket der mangler en fyldestgørende vurdering af.

Klager har også anført, at der mangler vurdering af rødlistede fuglearter, herunder isfugl, vandstær og mudderklire, i projektets nære omgivelser.

Klager har anført, at projektets ændring af åen og møllesøen til et stryg med spunsvægge vil ændre oplevelsen af området og kan påvirke naboer, borgere og turister i de nære omgivelser. Klager har anført, at disse forhold, herunder konsekvenser for landskab, kulturarv og herlighedsværdier, burde være belyst som en del af miljøvurderingen.

2.3 Frederikshavn Kommunes bemærkninger til klagen

Frederikshavn Kommune har den 12. december 2025 til klagen bemærket, at kommunalbestyrelsen kan delegere sagsbehandling og beslutningstagning til forvaltningen, og at dette er sket i den foreliggende sag. Kommunen har endvidere bemærket, at den medarbejder, der behandlede screeningen, ikke havde medvirket ved projektets udformning eller ansøgningen. Kommunen har bemærket, at to medarbejdere fra Natur og Miljø havde bistået bygherren med ansøgningen, men ikke deltog i screeningsafgørelsen eller den interne høring. Kommunen har desuden bemærket, at den uddybende begrundelse efter miljøvurderingslovens bilag 6 fremgår af screeningsskemaet, som er et bilag til afgørelsen.

Frederikshavn Kommune har endvidere bemærket, at klagers overordnede indsigelse angår, om kommunen i tilstrækkeligt omfang har undersøgt nærområdet og projektets virkninger for beboere, beboelse og natur. Kommunen har bemærket, at en række af de nævnte emner, herunder påvirkning af beboernes mentale sundhed og ejendomsværdi, efter kommunens opfattelse ikke er relevante for en screeningsafgørelse. Kommunen har desuden bemærket, at vurderingen bygger på ansøgningsmateriale, herunder dokumenter udarbejdet af interne fagpersoner og konsulenter, som er fremsendt til nævnet.

Frederikshavn Kommune har bemærket, at kommunens rådgiver har udarbejdet en væsentlighedsvurdering, hvor rådgiveren ikke fandt grundlag for en nærmere vurdering af andre dyr end odder og flagermus. Kommunen har bemærket, at projektets opstart er udskudt til august 2026 efter en eventuel yngleperiode for fugle, og at voksne fugle efter kommunens opfattelse kan flytte sig og fouragere opstrøms eller nedstrøms for projektområdet. Kommunen har desuden anført, at de nævnte fuglearter ikke skal vurderes efter habitatbekendtgørelsen.

Yderligere har Frederikshavn Kommune bemærket, at der i detailprojekteringen og udbudsmaterialet er fastsat krav om støjmålere og støjgrænser. Kommunen har henvist til, at ansøgningsmaterialets afsnit om arbejdsplads, forberedende og afsluttende arbejder fastlægger tidspunkterne for støjende arbejde og anvendelsen af Miljøstyrelsens vejledning om ekstern

støj fra virksomheder som grænseværdi. Hvis grænserne ikke kan overholdes, skal forholdet anmeldes til kommunen 14 dage forinden, og kommunen skal godkende en eventuel overskridelse. Kommunen har oplyst, at det fejlagtigt ikke fremgik af screeningsafgørelsen, at der etableres støjmålere med alarm på begge sider af vandløbet, men at dette er et krav til entreprenøren og indgår i den samlede vurdering. Kommunen har endvidere bemærket, at der opsættes vibrationsmålere i det omfang, entreprenøren eller bygherrerådgiveren vurderer det nødvendigt, at overskridelser medfører øjeblikkeligt arbejdsstop, og at spuns, når muligt, nedbringes ved presning før vibrering. Ramning forventes efter kommunens oplysning ikke anvendt.

Frederikshavn Kommune har derudover bemærket, at de geotekniske undersøgelser viser risiko for sætningsskader, hvis vandstanden sænkes for meget i for lang tid. Kommunen har bemærket, at der derfor er indarbejdet tiltag til sikring af grundvandsspejlet, herunder filtersatte vandstandsloggere til overvågning af det terrænnære grundvand og planlagt reinfiltration af vand for at forebygge pludselige udfald. Kommunen har vurderet tiltagene tilstrækkelige til at sikre imod sætningsskader og har oplyst, at der efter afgørelsen er udarbejdet en risikovurdering og en beredskabsplan for håndtering af grundvandet i projektområdet, som er fremsendt til nævnet. Kommunen har desuden oplyst, at den er uenig i klagers synspunkt om befugtning af bredderne, idet vandstanden opretholdes i de to søer på den nordlige og sydlige side af stryget, og at stryget derfor efter kommunens opfattelse ikke forhindrer befugtning af bredderne.

Frederikshavn Kommune har bemærket, at ansøgningsmaterialet fastlægger, at arbejdet skal tilrettelægges, så der ikke unødigt hindres trafik forbi arbejdsstedet. Hvis der af hensyn til sikkerheden er behov for afspærring eller omkørsel, skal entreprenøren aftale dette med kommunen mindst 14 dage forinden. Kommunen har bemærket, at kravet om, at naboer, trafikanter og øvrige konstruktioner ikke udsættes for risiko, skade, forurening eller andre ulemper som følge af arbejdets udførelse, følges ved bygherrens tilsyn.

Frederikshavn Kommune har bemærket, at der er udarbejdet en beredskabsplan. Kommunen har bemærket, at der er udtaget sedimentprøver, og at det på den baggrund er vurderet, at projektet kan gennemføres uden potentiel påvirkning af kvalitetselementer efter vandrammedirektivet som følge af sedimentspild eller frigivelse af næringsstoffer og miljøfremmede stoffer.

3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets prøvelse

Det fremgår af § 11, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse af en afgørelse til de forhold, der er klaget over.

Det følger endvidere af § 11, stk. 2, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse til de væsentligste forhold.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har i denne klagesag fundet anledning til at behandle Frederikshavn Kommunes vurdering af, om projektet er miljøvurderingspligtigt i forhold til bilag IV-arter.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har ikke taget stilling til sagens øvrige klagepunkter, jf. herved § 11 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet. Nævnet har dog fundet anledning til at anføre en række forhold, som førsteinstansen vil skulle tage i betragtning i forbindelse med en fornyet behandling af sagen, se nærmere i afsnit 3.3.

3.2 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

3.2.1 Indledende bemærkninger

Efter miljøvurderingslovens § 49, stk. 1, kan Miljø- og Fødevareklagenævnet behandle klager over screeningsafgørelser efter lovens § 21, for så vidt angår retlige spørgsmål, klager over § 25-tilladelser samt klager over tilsynsafgørelser efter § 46.

Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af retlige spørgsmål omfatter alle spørgsmål om lovligheden eller gyldigheden af trufne afgørelser, herunder fortolkning eller forståelse af lovbestemmelser samt overholdelse af almindelige forvaltningsretlige regler og retsgrundsætninger om f.eks. saglige hensyn, lighed, proportionalitet, habilitet og krav til begrundelse og sagens oplysning.

Klager over retlige spørgsmål skal ses i modsætning til klager over skønsmæssige spørgsmål, som omfatter myndighedernes konkrete vurdering og afvejning af hensyn ved behandling af en sag om miljøvurdering af et konkret projekt. Miljø- og Fødevareklagenævnet kan dermed ikke tage stilling til, om en lovlig afgørelse er hensigtsmæssig eller rimelig i forhold til f.eks. omboendes interesser.

Endvidere fastlægger miljøvurderingsloven ikke i sig selv grænser for, hvad myndighederne kan beslutte af politiske, økonomiske eller andre grunde, men stiller alene krav til grundlaget for beslutningerne og til procedurerne herfor.

3.2.2 Frederikshavn Kommunes vurdering af, om projektet er miljøvurderingspligtigt i forhold til bilag IV-arten flagermus

Miljøvurderingsloven

Det følger af miljøvurderingslovens § 15, stk. 1, at projekter, der på grund af deres art, dimensioner eller placering kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet, ikke må påbegyndes, før myndigheden skriftligt har meddelt tilladelse til at påbegynde projektet efter en miljøvurdering af projektets indvirkning på miljøet.

Projekter omfattet af miljøvurderingslovens bilag 1 er altid omfattet af krav om tilladelse med tilhørende miljøvurdering, før de må påbegyndes, jf. § 15, stk. 1, nr. 1.

Projekter omfattet af miljøvurderingslovens bilag 2 er omfattet af krav om miljøvurdering og tilladelse, når der er truffet afgørelse efter lovens § 21 (screeningsafgørelse) om, at det konkrete projekt kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet, jf. § 15, stk. 1, nr. 2.

Det følger af miljøvurderingslovens § 21, at myndigheden på grundlag af bygherrens ansøgning skal foretage en vurdering af og træffe afgørelse om, hvorvidt et projekt omfattet af lovens bilag 2 på grund af dets art, dimensioner eller placering er omfattet af krav om miljøvurdering og tilladelse. Ved vurderingen skal myndigheden tage hensyn til kriterierne i lovens bilag 6, herunder projektets karakteristika, placering og arten og kendetegn ved den potentielle indvirkning på miljøet. Afgørelsen skal endvidere tage hensyn til resultaterne af foreløbig kontrol eller vurderinger af indvirkningen på miljøet, der er foretaget i medfør af EU-lovgivningen.

Bygherrens ansøgning om screeningsafgørelse kan efter § 19, stk. 3, indeholde en beskrivelse af særkender ved projektet eller af de foranstaltninger, der påtænkes truffet for at undgå eller forebygge, hvad der kunne have været væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet. Hvis screeningsafgørelsen går ud på, at projektet ikke er omfattet af krav om miljøvurdering, skal begrundelsen efter miljøvurderingslovens § 21, stk. 2, anføre særkender ved projektet eller anføre, hvilke foranstaltninger der påtænkes truffet for at undgå eller forebygge, hvad der ellers kunne have været væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet, hvis bygherren har fremlagt en beskrivelse efter § 19, stk. 3.

Grundlaget for screeningen er bygherrens oplysninger, allerede foreliggende viden og almene erfaringer om det pågældende sagsområde.[4] En screening anses for at være en foreløbig vurdering af det ansøgte projekt, og en screeningsafgørelse skal kunne træffes ret hurtigt.[5] Det indebærer, at der må accepteres et vist spillerum for vurderingen. Er der behov for mere indgående undersøgelser for at foretage den nødvendige vurdering, taler det for miljøvurderingspligt.

Myndigheden skal efter miljøvurderingslovens § 25 træffe afgørelse om, hvorvidt projektet kan tillades på baggrund af bygherres ansøgning, miljøkonsekvensrapporten, eventuelle supplerende oplysninger, resultaterne af de høringer, der er foretaget, og myndighedens begrundede konklusion.

---

[4] Forslag nr. 147 til Lov om miljøvurderings af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) som fremsat den 3. marts 2016, de specielle bemærkninger til § 22.

[5] Vejledning nr. 9093 af 21. februar 2024 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), Konkrete projekter, afsnit 4.5.3. Screeningsafgørelsen.

En § 25-tilladelse skal omfatte den begrundede konklusion og indeholde alle de miljømæssige betingelser, der er knyttet til afgørelsen, en beskrivelse af alle projektets særkender og de foranstaltninger, der påtænkes truffet for at undgå, forebygge eller begrænse og om muligt neutralisere væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet, som bygherren skal gennemføre, og eventuelle overvågningsforanstaltninger. Det følger af miljøvurderingslovens § 27, stk. 1.

Myndigheden kan efter miljøvurderingslovens § 27, stk. 2, knytte vilkår til en § 25-tilladelse med henblik på opfyldelse af lovens formål. Vilkår skal stå i et rimeligt forhold til projektets art, placering og dimensioner samt omfanget af dets indvirkninger på miljøet.

Har projektet væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet, skal myndigheden efter miljøvurderingslovens § 27, stk. 3, endvidere stille vilkår for bygherrens overvågning heraf.

Habitatreglerne
Habitatdirektivets artikel 12, stk. 1, pålægger medlemsstaterne at indføre en streng beskyttelsesordning i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i direktivets bilag IV. Ordningen skal efter bestemmelsens litra (d) bl.a. omfatte et forbud mod beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder.

Habitatdirektivets artikel 12, stk. 1, litra d, om beskyttelse af bilag IV-arter er i dansk lovgivning navnlig implementeret i habitatbekendtgørelsen.[6]

Det følger af habitatbekendtgørelsens § 10, stk. 1, nr. 1, at der ved administration af de i § 7 og § 8 nævnte bestemmelser ikke kan gives tilladelse, dispensation, godkendelse mv., hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for bilag IV-arter.

Ifølge EU-Kommissionens vejledning om beskyttelse af bilag IV-arter skal habitatdirektivets artikel 12, stk. 1, litra d forstås som en målsætning om, at den økologiske funktionalitet i yngle- og rasteområder bevares.[7]

Det fremgår af EU-Kommissionens vejledning, at foranstaltninger, der anvendes til at sikre fortsat økologisk funktionalitet, er forebyggende foranstaltninger, der har til formål at minimere eller endog fjerne en aktivitets negative indvirkning på beskyttede arters yngle- eller rasteområder. Foranstaltningerne kan f.eks. omfatte udvidelse af området eller etablering af nye levesteder i eller i direkte funktionel forbindelse med et yngle- eller rasteområde for at opretholde dets funktionalitet. Det understreges i vej-

[6] Bekendtgørelse nr. 2091 af 12. november 2021 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

[7] Vejledning om streng beskyttelse af dyrearter af fællesskabsbetydning i henhold ti Habitatdirektivet, Kommissionens meddelelse af 12. oktober 2021, C (2021) 7301.

ledningen, at det naturligvis klart skal kunne påvises, at sådanne foranstaltninger effektivt medvirker til at opretholde eller forbedre den økologiske funktionalitet for de pågældende arter.

Det fremgår også af EU-Kommissionens vejledning, at sådanne foranstaltninger kun kan anvendes i situationer, hvor der findes en tilladelses- eller planlægningsordning med formelle procedurer, og hvor de kompetente myndigheder kan vurdere, om de foranstaltninger, der træffes for at bevare et områdes "ynglefunktion" eller "rastefunktion", er tilstrækkelige. Foranstaltninger til sikring af økologisk funktionalitet kan være en mulighed, når en aktivitet kun kan berøre dele af et yngle- eller rasteområde. Hvis yngle- eller rasteområdet som følge af foranstaltninger til sikring af økologisk funktionalitet mindst bevarer den samme størrelse (eller udvides) og bevarer den samme (eller bedre) kvalitet for de pågældende arter, vil der ikke ske nogen forringelse af områdets funktion, kvalitet eller integritet. Det er afgørende, at områdets fortsatte økologiske funktionalitet bevares eller forbedres. Det er derfor vigtigt at overvåge effektiviteten af foranstaltningerne til sikring af økologisk funktionalitet.

Iværksatte foranstaltninger, som har til formål at opretholde den økologiske funktionalitet i yngle- og rasteområder for beskyttede dyrearter, betegnes samlet som afværgeforanstaltninger.

Frederikshavn Kommunes afgørelse
Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at det konkrete projekt forudsætter fastsættelse af afværgeforanstaltninger af hensyn til bilag IV-arter af flagermus, og projektet således er omfattet af krav om miljøvurdering og § 25-tilladelse.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har lagt vægt på, at det fremgår af Frederikshavn Kommunes afgørelse, at der er stor aktivitet af flagermus i projektområdet, at flere træer i nærheden af projektområdet har lav, middel eller høj egnethed for at huse flagermus, ligesom det fremgår, at især dværgflagermus og vandflagermus benytter træer i den østlige og vestlige del af undersøgelsesområde som yngle- eller vinterrastelokaliteter. Nævnet har lagt vægt på, at kommunen i sin vurdering af, at den økologiske funktionalitet for yngle- og rasteområder kan opretholdes, bl.a. har lagt vægt på, at anlægsarbejdet med nedpresning og nedvibrering af spuns er valgt for at mindske påvirkningen på disse og er planlagt i en periode, der så vidt muligt ligger uden for flagermusenes vinterhi og yngleperiode.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har desuden lagt vægt på, at der i tilfælde, hvor afværgeforanstaltninger for at sikre den økologiske funktionalitet for yngle- og rasteområder for bilag IV-arter er påkrævede, skal fastsættes klare vilkår herom, og at afværgeforanstaltninger kun kan anvendes i situationer, hvor der er en tilladelses- eller planlægningsordning med formelle procedurer, ligesom effektiviteten af foranstaltningerne skal overvåges. En screeningsafgørelse er ikke en tilladelse, og der kan derfor ikke stilles vil-

kår til projektet heri. Stilles der vilkår i en screeningsafgørelse, forskydes grænsen for, hvornår det konkrete projekt kan have en væsentlig indvirkning på miljøet. Viser der sig et behov for at stille vilkår i den konkrete screeningsafgørelse med henblik på at holde det konkrete projekt under grænsen for væsentlig indvirkning på miljøet, vil der i stedet skulle træffes afgørelse om miljøvurderingspligt.

Efter nævnets opfattelse er det en forudsætning for at fastsætte vilkår efter miljøvurderingsloven, herunder at anlægsarbejdet af hensyn til bilag IV-arter kun må foregå i en bestemt tidsperiode, at det sker på baggrund efter en miljøkonsekvensrapport udarbejdet efter lovens § 20. Nævnet bemærker, at den tidsmæssige begrænsning af anlægsperioden ikke er et særkende ved det konkrete projekt.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker, at nævnet ikke hermed har taget stilling til de opstillede afværgeforanstaltninger, men alene forholdt sig til, om det er tilstrækkeligt at screene projektet, når afværgeforanstaltninger for bilag IV-arter, som beskrevet i sagen, er nødvendige.

3.3 Miljø- og Fødevareklagenævnets øvrige bemærkninger
Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker, at afgørelsen og screeningsskemaet angiver oprensning af 4.400 m³ sediment, mens ansøgningsmaterialet angiver 5.500 m³. Ved en fornyet behandling af sagen bør Frederikshavn Kommune afklare denne forskel og sikre, at afgørelsen vedrører den sedimentmængde, der indgår i det ansøgte projekt.

3.4 Gebyr
Som følge af afgørelsen tilbagebetales det indbetalte klagegebyr, jf. gebyrbekendtgørelsens § 2.

3.5 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse
Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Frederikshavn Kommunes afgørelse af 22. oktober 2025 om, at etablering af stryg og delvis fjernelse af stemmeværk ved i Sæby Å ved Sæby Vandmølle, ikke er omfattet af krav om miljøvurdering og § 25-tilladelse, og hjemviser sagen til fornyet behandling.

Denne afgørelse gøres tilgængelig for Frederikshavn Kommune (j. nr. geo-2025-03941) samt for klageren og dennes eventuelle repræsentant via klageportalen. Afgørelsen sendes desuden til eventuelle andre parter i klagesagen.

Afgørelsen vil blive offentliggjort på mfkn.naevneneshus.dk. Personoplysninger vil blive anonymiseret.

Tilde Brogaard Steffensen
Stedfortrædende formand